

Jan en Ria Haandrikman

Niet vrijwillig moest de familie Haandrikman vorig jaar hun veestapel met de helft inkrimpen. De instroom van nieuwe, fraaie vaarzen brengt het koppel weer op peil.

Aantal koeien:	51
Productie:	9597 4,33 3,55
Hoeveelheid land:	43 hectare
Gemiddeld alg. voork.:	84,5

Jan en Ria Haandrikman

De kalveren liggen al jong in strorijke ligboxen

Weidegang tot laat in de herfst

Sproeisysteem aan voerhek verhoogt opname

Voerdoseerwagen voor het basisrantsoen

'De witte Allen' en 'de grijze Allen' brachten landelijke bekendheid voor de familie Haandrikman

Een slag voor zijn

Het fokdoel van Jan en Ria Haandrikman klinkt simpel, een keuringskoe met minimaal 3,60 procent eiwit, maar is verre van eenvoudig. Een doordachte fokkerij staat, naast een goede verzorging en goede voeding, aan de basis van de fraaie veestapel.

tekst **Jaap van der Knaap**

Ze heeft heeft net gekalfd van een stierkalf: 'de witte Allen' van Jan (43) en Ria (46) Haandrikman uit Beilen staat nog apart in de afkalfstal. Eigenlijk heet de grote, brede koe Marie 299, maar ze kreeg van haar eigenaren vanwege haar fraaie voorkomen al snel een bijnaam. 'Beter twee dagen te lang in de ziekenstal dan een halve dag te kort', vindt Jan. Intussen kijkt hij in Maries voerbak hoeveel voer ze heeft opgenomen. 'We werken zo veel mogelijk preventief en laten niets aan het toeval over. We laten snel een veearts komen als we denken dat een koe iets mankeert. Dat kost geld, maar we kijken liever hoeveel er onder aan de streep overblijft. Dat is veel belangrijker.' Marie 299 wordt met extra zorg omringd. Samen met haar halfzus Bontje 393 (v. Allen) zorgde Marie namelijk voor naamsbekendheid voor de familie Haandrikman. Beide excellente Allendochters wonnen diverse Drentse titels en kregen nationale bekendheid tijdens de NRM van 2006. 'Ze liepen in dezelfde rubriek en belandden uiteindelijk op de eerste en de tweede plaats. Dat was echt een geweldige moment om mee te maken', ver-

telt Ria nu vier jaar later nog met veel enthousiasme. Marie 299 eindigde uiteindelijk op drietal in de finale van de middenklasse.

Keuringskoe met 3,60% eiwit

Een gesprek met Jan en Ria Haandrikman gaat al snel over fokkerij en keuringsdeelname. Diverse bekens van overwinningen prijken pontificaal in de keuken. 'Mijn vader was een echte gehaltfokker', vertelt Jan. 'Dat ben ik ook, maar ik wil ook keuringskoeien. Ik probeer een koe te fokken die een keuring wint en daarnaast minimaal 3,60 procent eiwit geeft. Dat is lastig omdat gehalterijke koeien anders gebouwd zijn dan echte keuringskoeien. De koe waarbij wel alles samenvalt, is Bontje 393.' Bontje, die vanwege haar grijze vlekken de bijnaam 'de grijze Allen' kreeg, heeft net als Marie 90 punten, maar maakt daarnaast ook gehalterijke lijsten. In haar vijfde lijst produceerde ze tot nu toe in 323 dagen 12.694 kg melk met 4,89% vet en 3,71% eiwit. 'We selecteren op inhoud, breedte, hoogtemaat en eiwitgehalte', zo legt Jan uit hoe hij de stierenkaarten analyseert. 'We

houden van brede koeien, die houden zich hier het beste staande.' In het verleden pasten Ideal, Sunny Boy en Archibald goed in het fokdoel, terwijl van meer recente datum Design en CB Allen succesvol bleken. Op dit moment lopen er diverse nazaten van Classic en Goldwyn in de stal, die op papier minder brede dieren fokken, maar wel voor fraaie nakomelingen zorgen in Beilen. 'Minder breedte fokken kan een generatie, daarna moet je weer een breed fokkende stier inzetten', vindt Jan. Op het inseminatielijstje staan de exterieurverers Gilette Jordan, Survivor, Seaver, Ross en Classic, terwijl voor de gehalten Legend en Bertil worden ingezet.

Geurstof over het voer

Een van de Goldwynvaarzen in de stal die inmiddels landelijke bekendheid geniet, is Mariegold. Ze stamt uit een volle zus van Marie 299. 'Mariegold's moeder is verongelukt, maar we hebben haar vlak voordat ze werd afgevoerd nog kunnen spoelen', vertelt Jan. Het leverde veertien embryo's op van Goldwyn en zeven van Classic. Een embryo van Goldwyn werd geschonken aan Ard Gunnink uit Ommen vanwege zijn vele hulp bij keuringsdeelname. 'We hadden weinig geluk, we hielden er uiteindelijk alleen een Classicvaars en Mariegold uit het embryo van Ard Gunnink aan over.' Dat Haandrikman weinig geluk had, is eigenlijk niet terecht omdat Mariegold tijdens de laatste NRM eindigde op drietal bij de vaarzen. 'Niet alle keuringssuccessen zijn toe te schrijven aan fokkerij', zo merkt Ria fijntjes op. 'Koeverzorging, zoals diepstrooiselboxen en een goed rantsoen, is minstens zo belangrijk.' Ria wijst op het hooi voor het voerhek dat bewust niet wordt meegevoerd in de doseerwagen. 'Hooi kunnen ze hier onbeperkt vreten, je merkt dat de ene koe daar meer behoefte aan heeft dan de andere.' 's Zomers gaan de koeien dag en nacht

naar buiten en het winterrantsoen bevat naast gras en mais 1 kg eigengeteelde ccm. Via het automatisch sproeisysteem Vib-O-Matic wordt het rantsoen iedere twee uur besproeid met een geurstof om de opname te verhogen. 'Natuurlijk moet je dagelijks vers voer geven, maar met dit systeem blijft het rantsoen voor de koe aantrekkelijk ruiken en houd je een hoge voeropname', legt Jan uit.

Helft veestapel verkocht

Om in de zomer een hoge voeropname te houden, wordt er om de twee tot drie dagen omgeweid en wordt iedere twee jaar het onkruid in alle percelen doodgespoten. 'We doen niet aan graslandvernieuwing', vertelt Jan. 'Dat is dankzij het intensieve beweiden niet nodig. Door

het grazen stoelt grasland enorm uit en blijft de opbrengst jaar in jaar uit hoog.' Het fanatieke gebruik van grasland zorgt volgens Haandrikman voor een goed eiwitgehalte. Het rollend jaargemiddelde van de 52 koeien ligt momenteel op 9597 kg melk met 4,33% vet en 3,55% eiwit. Opvallend is het grote aantal vaarzen, 22 stuks, op het mpr-formulier. 'Vorig jaar hebben we de helft van onze veestapel verkocht', legt Jan uit. Aan de basis van de drastische inkrimping lagen lichamelijke ongemakken van Jan, waardoor hij al jaren veel gebruikmaakt van externe hulp. 'Daarnaast was vorig jaar de melkprijs op zijn dieptepunt negentien cent, waardoor je ook financieel aan het rekenen gaat. We hebben toen onze beste keuringskoeien geselecteerd die we wil-

den behouden en aan 29 andere koeien een prijskaartje gehangen. Daar is vervolgens een koper voor gevonden. Dat was wel raar: zo molken we 's morgens zestig koeien en 's avonds dertig.' Inmiddels is de melkveestapel dankzij instroom van eigen jongvee flink gegroeid. 'Je leert relativeren', reageert Ria op de vraag of het niet lastig is om afscheid te nemen van de helft van de veestapel. 'Gezondheid is erg belangrijk. We proberen nu veel te automatiseren en problemen op het bedrijf een slag voor te zijn door tijdig te bekapen of snel de veearts waarschuwen.' Stoppen met het bedrijf is onbespreekbaar. 'Ik heb afgelopen jaren al meerdere malen in het ziekenhuis gelegen', aldus Jan. 'Dan mis ik elke dag de koeien.' |

CB Allendochters Bontje 393 en Marie 299 kregen beide de excellentscore

